

Værdi end de tilsvarende nærmest imod Syd. Jeg siger altsaa, at med Hensyn til de daglige Handelsforhold og de daglige Samvænsforhold her i Danmark er dette System ikke et saadant — og det vil overhovedet ikke noget System blive, der ikke kan blive internationalt for en større Kreds — at det ubelukkende bringer Fordel for den daglige Omfætning; det bringer for en stor Del af Landets Beboere virkelige Ulemper, men ikke desto mindre — jeg skal gjentage det — vil jeg, naar jeg er over de andre Bæmseligheder og Betæneligheder ved Sagen, erkende, at der her er Fremskridt i flere Retninger, og at jeg da vil give min Stemme til Lovforslaget. Videre at gaa ind paa selve Spørgsmaalet nu er jo ufor- nødent, da jeg hører, at Alle ere enige om, at Sagen gaar videre i et Udvalg og der nærmere overveies og drøftes, og imidlertid klare sig maasse adskillige af de Betæneligheder, som man kan nære ligeoverfor en Sag, der ellers er god.

Bajer: Jeg skal ikke synderlig forlænge den allerede lange Forhandling, idet det, som jeg ønskede at sige, allerede tilbøds er blevet sagt. Jeg kan dog ikke undlade at gjøre en Bemærkning lige overfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille), som hævdede, at Prøvelsen af dette Lovforslag allerede havde fundet Sted, saa at vi voligt og rafft kunne gaa til at vedtage det. Det er vel sandt, at Forslaget har fundet en Sagkyndig og — jeg indrømmer det — en overordentlig sagkyndig Prøvelse, men det, hvorom det her gjælder, rører saaledes ved Enhver af Folket, at det ikke er nok, at de Sagkyndige besfatte sig dermed, men at det tillige er nødvendigt, at Ikke-Sagkyndige beskæftige sig med Spørgsmaalet. I den Henseende har jeg ogsaa en Erfaring at bringe frem, en Erfaring, der gaar i en noget anden Retning end den, som blev fremsat af det høitærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger). Dette Medlem er gaaet til at prøve Sagen som overordentlig Sagkyndig, og ogsaa jeg har fulgt Sagen, men som fuldstændig Lægmand. Jeg hører til dem, der vare tilstede, dengang Spørgsmaalet var fremme i denne Sal paa det nationaløkonomiske Møde, og jeg skal oprigtigt talt tilstaa, at det dengang gik mig næsten som Herman von Bremensfeld, der, naar han hørte den ene Part, sagde: Han har Ret, og naar han havde hørt den anden Part, sagde: han har ogsaa Ret. Paa denne Maade kom jeg lidt efter lidt til det Resultat, som i det væsentlige foreligger i dette Lovforslag, og det er mit Haab og Ønske, naar denne Sag kommer til nærmere Prøvelse, at saa ogsaa de Fleste i denne Sal ville tilegne sig dette Resultat. Det er imidlertid nødvendigt, at Sagen kommer til en nærmere Prøvelse, og jeg tror, at det vilde være meget farligt, om vi overvættis stærkt vilde fremskynde en Afgjørelse. Jeg kan derfor heller ikke

tiltræde, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds sagde om, at vi ikke behøvede saameget at se hen til, hvad der i denne Sag foregaar i de andre nordiske lovgivende Forsamlinger. Jeg tror, at vi skulle se hen dertil men gjøre det paa en fornuftig Maade. Vi skulle ikke drive Sagen for hurtigt frem, men vi skulle naturligvis heller ikke gaa for langsomt frem, thi det kan da ellers let gaa, som den høitærede Minister sagde, at vi gjenfædig bukke for hinanden og ikke komme nogen Vel. Gaa vi nemlig for hurtigt frem, kan der vækkes en vis Mistillid hos de andre nordiske Folk, og skjøndt de nationale Folkegrene staa hinanden saa nær, kan der dog let opstaa den Lænke hos de Andre, naar de se at vi gribe saa uhyre begjærlig efter Sagen. Det er Noget, som maasse passer i deres Kram, men det passer muligens ikke i vort; Lader os derfor være varsome. Gaa vi derimod for langsomt frem hermed, saa medfører dette for os det Tab, der allerede er fremkøvet. Jeg skal altsaa fuldstændig tiltræde, hvad der er blevet sagt af den ærede sidste Taler (Berg): Lader os sørge for, at Sagen faar en meget omhyggelig Prøvelse i et Udvalg.

Bille: Jeg har ikke sagt et eneste Ord, der kunde give Anledning til den Bemærkning, som den ærede sidste Taler kom med. — Det ærede Medlem for Beile Amts 2den Valgkreds (Berg) gjorde opmærksom paa, at man allerede havde oplevet den Erfaring, at der ved Forskjellen mellem det hidtil bestaaende tydske Møntsystem og det danske Møntsystem paaførtes forskjellige Ulemper i Handel og Wandel under den daglige Omfætning mellem Sylland og Lydskland. Det er vistnok fuldstkommen rigtigt, at der er opstaaet Tab ikke blot ved Forholdet mellem dansk Rigmønt og preussisk Thalerfod, men tillige paa mange andre Maader gjennem Kurantpengene, gjennem hele det udviklede Forhold, der ogsaa har bestaaet med Hensyn til Banko osv.; men vist er det, at det Tab, der er opstaaet ved Forskjellen mellem den tydske og den danske Møntfod, til Skade for Sylland og os Alle, har været væsentlig betinget af, at Forskjellen har været saa lille. En preussisk Thaler svarede engang til omtrent 7 Mk. 14 ø. dansk, og det var netop, fordi Forskjellen mellem 7 Mk. 14 ø. og 8 Mk., som var den tydske Regneenhed, kun var 2 ø., at Tabet blev os paaført. Hvis en preussisk Thaler havde været 7 Mk. imod en dansk Daler, saa vilde intet Tab være lidt, og hvis den havde været 7 Mk. 8 ø., saa vilde heller neppe noget Tab være lidt; men netop den lille Forskel, der er imellem 7 Mk. 14 ø. og 8 Mk., medførte Tabet. Nu tror jeg fremdeles, at naar man vil have for Die at undgaa de Tab, der kunne opstaa ved Handelsomfætningen med Lydskland, saa maa man ikke skule for sig selv, at hvis vi ikke gjøre det Skridt, hvorom der her er Tale, saa vil Tabet meget let kunne blive